

В. „Народно Съзнание“ паз-
лива единъжъ въ недѣлята—
въ четвъртъкъ.

Цѣната му е:
За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Статии и дописки се въ-
проваждатъ до редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“, а пари и поръч-
ки до отговорникътъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за всѣ-
ко първо печатане и по 10
ст. за всѣко последующе.

Неплатени писма не се при-
ематъ.

Ръкописи назадъ не се по-
вращатъ.

ГОД I

ШУМЕНЪ, 12 ДЕКЕМВРИЙ 1887 Г.

БРОЙ 23.

ШУМЕНЪ, 11 Декемвр. 1887.

Изборитѣ за Шумненския градско-об-
щинский съвѣтъ, които сж извършихъ на
4-ий Октомврий, сж вече касирани отъ
Министерството. Това ни бѣше извѣстно
още прѣди десетина дни, но ний чакахме
да се съобщи официално и тогава да ка-
жемъ двѣ-три думи по тоя фактъ на чи-
тателитѣ си.

За да се касиратъ едни избори, трѣ-
бва да има причини, трѣбва тия избори
да не сж извършени споредъ законътъ.
Да ли това може да се каже за извър-
шенитѣ на 4-й Октомврий избори за Шум-
ненския градско-общинский съвѣтъ? Цѣ-
лото население изъ града Шуменъ знае,
че до сега не сж се извършвали въ града
ни по-законни, нѣ правилни избори отъ
тия на 4-й Октомврий. Това е истинна,
която и самитѣ противници не могатъ да
откажатъ, при всичко, че употребихъ най-
подли, най-безобразни и най-мръсни срѣд-
ства само и само да не се подписа на-
портътъ на сѣществующия съставъ и по
тоя начинъ да не излизатъ на бѣлянка
много сжмнителни работи, които отчасти
сж извѣстни на гражданитѣ ни.

Ний не искаме ни най-малко да взе-
маме въ смѣтка интригитѣ и подлоститѣ
на противникитѣ и да ли тѣ сж причина
за касиранieto на изборитѣ. Не е ви-
ната въ тия, които искатъ съ подлост
да се натрапватъ на главитѣ на населе-
нието, което не иска ни най-малко да по-
вѣри въ рѣшетѣ имъ сѣдбата си, но въ тия,
които сж поставени на чело на работитѣ, на
които е възможно да се грижатъ за за-
пазването интереситѣ на това население
отъ рѣшетѣ на разни тъмни личности съ
мръсно минало и още по мръсно настояще.

Цѣли два мѣсеца гражданитѣ чакахъ
потвърждаването на изборитѣ; цѣли два
мѣсеца тѣ търпѣхъ единъ общинский съ-
ставъ, отъ който сж си дигнали вече до-
вѣрието, и отъ който отдавно тѣ бѣхъ
рѣшили да се отърватъ, но, благодарен-
ие на обстоятелствата, биде търпимъ до
сега. Въ закона за градскитѣ общински съ-
вѣти е казано, че потвърждаването или кас-
иранieto на извършенитѣ избори става
въ расстояние на единъ мѣсець. Тогава
на какво законно основание правителство-
то протака сѣдбата на Шумненскитѣ из-
бори цѣли два мѣсеца, въ интереса на
държавата ли, въ интереса на Шумнен-
скитѣ граждани ли? Нито едното, нито
другото. Да се касиратъ едни избори, из-
бори, извършени най-законно и най-пра-
вилно, значи да се вземе правото на из-
бирателитѣ, тѣхния гласъ и тѣхната воля
да не се цѣнятъ колкото дула тютюнъ.
Тогава гдѣ остава общинското ни само-

управление, гдѣ оставатъ правдинитѣ на
народътъ. Да, може би ний да се лъжемъ,
когато не признаваме истината, която бай
Захарий Стояновъ проповѣдва въ всѣки
брой на в. „Свобода“. че сега, прѣди
тия критически обстоятелства де, трѣбва-
ло народътъ да жертвува и правдини и
всичко цѣли десетъ години.

Ний съжаляваме, че г. Стамбуловъ не
е можалъ да разбере на коя страна е
правдата и на коя кривдата въ гр. Шу-
менъ и се е рѣшилъ да касира едни съ-
вършено правилни и законни избори,
което твърдѣ злѣ ще се отзове между
Шумненскитѣ граждани. Но за всичко това
ще има да благодари на свѣденията, кои-
то му се даватъ отъ окръжния управи-
тель П. Манолова.

*Naturam expelles furca, tamen usque
recurrat*

За сега нѣколко думи.

Тѣзи дни прочетохъ едно окръжно отъ
страна на М. на Просвѣщенieto. Отъ това
окръжно се научихъ, че нѣкои Г-да учи-
тели отъ Държ. училища се оплаквали
противъ слабий успѣхъ по Българский е-
зикъ и Аритметика, показанъ по приема-
телнитѣ испити за тая учебна година. Сла-
бий успѣхъ е показанъ отъ ученици изъ
общински училища, както основни, тъй и
классни. Отъ това окръжно още се научихъ,
че министерството обръща вниманie-
то на Г-да учителитѣ отъ тия училища,
за нѣ доброто прѣподаване на тия прѣд-
мети. Добръ! Обаче тукъ се ражда въпросъ:
защо само по тия два прѣдмета успѣхътъ
е слабъ? Какъ е възможно, Г-да учители-
тѣ въ толкова общински училища по Бъл-
гария, именно по тия два прѣдмета ве-
слаби да сж? Види се, тия наши събра-
тия да сж се сговорили, именно минала
та година слабо да прѣподаватъ. Обаче
възможно ли е това? Не ли е за тѣхъ
докачение?

Отъ какъ се почнали приемателнитѣ
испити въ България, ставатъ—ако пом-
нимъ добръ—4 години. Всѣка година и
ний сме бивали членъ отъ испитната ко-
мисия и съ жалостъ ще кажемъ, че имен-
но по тия два най-мжжни прѣдмета—смѣ-
тане и Българский езикъ—мнозина уче-
ници отъ IV-то отдѣл., даже съ отлични
бѣлѣжки, сж показвали слабъ успѣхъ. О-
баче ний признаваме, че не хвърляхме и
сега не хвърляме вината върху учители-
тѣ, защото тя не е у тѣхъ. Вината,
спорѣдъ насъ, намира се въ самитѣ уче-
ници; още повече у тѣхнитѣ родители, а
най-вече у незнайнието на тия послѣдни-
тѣ. Да се разяснимъ.

Всички знаемъ, че щомъ се свършатъ

испититѣ, всѣкий ученикъ глѣда да си от-
дохне. та я удари на игри и расходки;
нѣкои отиватъ да помагатъ на родители-
тѣ си или пъкъ да слугуватъ пѣкому, за да
зематъ нѣкой и другъ грошъ, съ които да
си купятъ книги за иджщата година. По
този начинъ тий нищо не прѣговарятъ,
макаръ и да знаятъ, че ще трѣбва да дър-
жатъ приемателенъ испитъ, особено отъ смѣ-
тане и българский езикъ. Дейде врѣме,
испитатъ ги и поглѣднешъ—пропаднахъ.
Защо това? Защото—както тѣ самитѣ ис-
повѣдватъ—нищо или едвамъ напоследъ-
дѣкъ тукъ, тамъ нѣщо попрочели. Пла-
чатъ тѣ тогава; скърбятъ родителитѣ имъ
и ходятъ на горѣ, на долу да молятъ, нѣ
нищо не помага. Е, що е виновенъ тукъ
народний учитель? Немѣ учителътъ бѣше
длъженъ и прѣвъ ваканцията да ги под-
готвя за испита? Той, горкий, и това би
направилъ, ако му се даваше едно при-
лично възнаграждение отъ родителитѣ.

Възможно ли е да направятъ това на-
шитѣ родители? Да. Обаче никой не го
прави или, ако има нѣкои, тѣ сж на бобъ
зърно. Родителитѣ мислятъ, че, като свър-
шатъ цѣтцата имъ IV-то отдѣление безъ
слабъ успѣхъ, работата е вече свършена
и нѣма нужда отъ прѣговоръ. Е, винов-
нили сж въ това учителитѣ? Особено по
тия два прѣдмета възможно ли е, дѣте-
то само да се занимава? Азъ знаа основни
учители, които прѣвъ распусътъ сжнхъ
и вѣхнхъ при мисльта, какъ ще издър-
жатъ приемателенъ испитъ тѣхнитѣ уче-
ници, които прѣвъ двата мѣсеци едвамъ
ли нѣщо ще прѣговарятъ.

Приемателнитѣ испити ги има и въ за-
падно-европейскитѣ училища. Обаче тамъ
родителитѣ треперятъ повече отъ дѣтца-
та си и още въ началото на распуса на-
миратъ частни учители за дѣтцата си, а
бѣднитѣ и послѣдната аспра даватъ, за
да се приготвятъ рожбитѣ имъ, именно
отъ смѣтане и матерний езикъ. Има ли
го това у насъ? Невѣрвамъ. Виновенъ ли
е българский народенъ учитель? Съвсѣмъ
не. За класснитѣ ученици и не трѣбва
да говоря, защото и отъ тѣхъ този, кой-
то има да издържи испитъ, трѣбва или самъ
или чрѣвъ частенъ учитель да се приготви.

Нашитѣ високообразовани учители и
мжжне трѣбва да зематъ горнитѣ въ съ-
ображение и да размислятъ, що е нужно
да се направи, за да се отстрани злото,
като се вземе въ внимание и прѣтрупан-
ний материялъ; а не да свалятъ грѣхо-
ветѣ само върхъ учителитѣ. При това не
трѣбва да се забравя, че тукъ думата бѣ-
ше за градски основни ученици. Ами що
ли е съ селскитѣ, които иматъ учебна го-
дина 6—7 мѣсеци?! Горкий селский у-
читель какъ ли прѣработва огромний ма-

териал? Възможно ли е това? А пък от него се иска! Ами какъ ще издържи приемателенъ испитъ за 1-й класъ едно селско дѣте, когато то е имало 4—5 мѣсеци распусъ?!
 Ами да ли сѫ размислили и распитали нашитѣ учении мъжие, които водятъ народното образование, приложима ли е напълно и нѣма ли нѣкои недостатѣци программата за основнитѣ градски, а особено селски училища? Особено **селскитѣ**, Господа!?

Ний вѣрваме, че тѣзи наши нѣколко думи ще се взематъ въ внимание отъ когото трѣбва и ще се взематъ мѣрки за искоренение злото.

Б.

ДНЕВНИ НОВИНИ. МѢСТНИ.

На 28 Септември т. г., въ Шумненското Градско-Общинско Управление се произведе търгъ за продаване двѣ парчета празно градско мѣсто отъ около 1000 квадратни метра, находяще се вѣнъ отъ чертитѣ на града Шумень, въ мѣстността називаема „Кюмкювитѣ“, мѣжду бирарийната фабрика и воденицата на Исмаилъ-Ефенди. Първоначалната цѣна на това мѣсто била опрѣдѣлена, отъ общинската търгопроизводителна комисия, два лева за квадратенъ метръ. Купувачъ се явилъ Шумненецъ Хараланъ Р. Марковъ и наддалъ 50 стот., т. е. 2 л. 50 стот. за квадратний метръ.

Учимъ се сега, че този търгъ билъ унищоженъ отъ самото Общинско Управление подъ прѣдлогъ, че търговетѣ за които е имало само единъ конкурентинъ, не се считали за станали. Ний прочетохме „Закона за публичнитѣ търгове“ отъ кора до кора, нѣ нигдѣ не срѣщнахме терминъ подобенъ на този, възъ основане на който Шумненското Градско-Общинско Управление е унищожило прѣдмѣтний търгъ. Отъ друга страна, всѣкому отъ гражданитѣ е извѣстно, че 2 л. 50 стот. за квадратенъ метръ или 2500 лева за дюлюмъ мѣсто въ мѣстността „Кюмкювитѣ“ е една павъимѣрно добра цѣна, прочее, не можемъ да се начудимъ, какъ тѣй Общинското Управление е испустило случая за продаването на прѣд-

мѣтното мѣсто съ такава добра цѣна, като се е основало на изчисленъ и нигдѣ въ законитѣ неспрѣдвиденъ мотивъ. Желателно е поне властта, която по силата на „Закона за публичнитѣ търгове“ и „Закона за градскитѣ общини“ бди надъ общинскитѣ търгове, да не допуска да се играе съ общинскитѣ интереси. Ако ли г-нъ Хар. Р. Марковъ се е уплашилъ отъ голѣмата цѣна и е възгечисалъ отъ купуването на мѣстото, тогава той трѣбва да загуби залога си, който ще да е внесълъ прѣди да е билъ допуститѣ да участвува въ търга.

Ща забѣлѣжимъ при туй, че споредъ чл. 13 отъ „Закона за публичнитѣ търгове“, само Окръжний Управителъ може да утвърждава или унищожава общинскитѣ търгове; слѣдователно, Общинското Управление си е привишило властта, като си е позволило само да унищожи прѣдмѣтния търгъ.

Учимъ се, че кжцата на една извѣстна Ерменка, находяща се въ Ерменската махла на града ни, служала като таенъ публиченъ развратенъ домъ. Желателно е властта да вземе подъ медицински надзоръ тази кжца, за да се прѣвари разпространението на венерическитѣ болѣсти.

Нѣкои приятели Шумненци, живущи въ г. Варна, възнегодунъ отъ телеграммата до Камарата отъ страна на 1312 ужъ избиратели, съ която искатъ да защитятъ депутата Герча Ранчева, ни питатъ истина ли е, че подписавшитѣ телеграммата сѫ опълномощени отъ 1312 души. Въ отговоръ на това ний ще пѣтъ кажемъ слѣдующето:

Нигдѣ изъ града не бѣ се чуло, никой не бѣ видѣлъ да се събиратъ поднаси за нѣкаква телеграма. Когато сега тя се появи въ „Свобода“, поразпитахме тукъ тамъ и узнахме, че се е поднасяло за подписване нѣщо, нѣ много тайно. Ако протеста е подписанъ, то ще бѣде отъ 5—6 души българи и нѣколко турци. Когато подписавшия телеграммата Хараланъ Марковъ се попита за това и му се каза: „Такава лѣжа бива ли, бе Харалане“, той отговори: „Ехъ, такива работи тѣй се вършатъ.“ Друго: Подписавшия ужъ телеграммата турчинъ Ахмедъ Х. Хасановъ се кълне въ вѣрната си, че той не е подписвалъ такава теле-

грама и заяви, че ще земе копие отъ телеграммата и ще протестира. Мислимъ, че всичко до тукъ казано най добръ показва какъ е работата.

Тия наши приятели много добръ познаватъ подписавшитѣ телеграммата; тѣ се домогватъ до всички срѣдства за постигане цѣльта си.

Колкото за питанието имъ, защо Маджаровъ не отишълъ въ Камарата, ний ще имъ кажемъ, че тия хора: Маджаровци, Ранчевци и други употребяватъ разни срѣдства да се избиратъ за депутати, не че могатъ да принесатъ нѣкаква полза на населението като такива, нѣ просто да държатъ положението въ града и окръга въ рѣжа, а да числяватъ и назначаватъ. Когато това може да се постигне и отъ тукъ направо, какво ще иде да търси Маджаровъ въ София.

РАЗНИ.

Бившии Шумненский, а до сега Кюстендилский Окръженъ Управителъ, г. Божилъ Райновъ, е отчисленъ отъ длѣжността си. Дѣятелността на Г-на Райнова като Управителъ е извѣстна всѣкому въ г. Шумень. Въ днешний брой на вѣстника ни читателитѣ ще срѣщнатъ една дописка отъ г. Кюстендилъ, въ която дописника Д. се отзовава м. добръ за неговата дѣятелност прѣвъ врѣме на управителствуването му въ г. Кюстендилъ. Дописника неговѣдва още, че г. Райновъ е единственния по своята плодотворна дѣятелност отъ цѣлъ сонъ управители, който е виждалъ града Кюстендилъ.

Читателитѣ трѣбва да си припомнятъ, че г. Райновъ е отчисленъ заради *депутата* Герча Ранчева, заради когото и въ града ни сѫ отчислени вече десетина найде овници—млади сили и за неговъ хатѣръ сѫ касиранъ вече и градскитѣ избори.

Ний търсимъ. Слѣднето нарѣдъ грѣе. Истината всѣкога вѣстѣржествува. Ний само ще напомнимъ, че който се е шегувалъ съ народъ, добро не е патилъ. Гласътъ народенъ е страхъ божий, казва една българска поговорка. Който иска да разбира, нека разбира.

Мнозина отъ селскитѣ ни абонати, които получаватъ вѣстника ни чрѣвъ селскитѣ пощи, се оплакватъ, че не получавали рѣдовно и на

ПОДЛИСТНИКЪ.

МАХМУДНА,

разказъ отъ В. И. Цемировичъ-Данченко.

Пряродъ

отъ

В. Юрдѣловъ.

(Продължение отъ брой 21-й).

Турчина тѣжно си наведе главата и като че цѣлъ цѣлничекъ останъ попаренъ.

—Може би, да е погрѣшка, да се лѣжж; може би, вий сте друго лице? продължи той.

—Азъ никога не лѣжж! продума заробенъ. Вчера азъ побѣгнахъ изъ Казанлъкъ, днесъ солдатитѣ ви ме намѣрихъ. Пѣшкомъ човѣкъ не може да отиде надалечъ! тѣжно се усмихна той; особено, когато ти сѫ и главата, и кракътѣ ранени. А сега ето и още плешката ми!

Вий знаете, че споредъ обичаитѣ въ военното врѣме. починалъ бѣше майорѣтъ.

—Защо вий ми говорите това? Силата е на ваша страна, вий сте побѣдители.—заповѣдайте да ме убиятъ. Азъ си го знаехъ, по кой

пакъ съмъ трѣгналъ, когато вчера вечеръта се прѣмахнахъ изъ кжцата на офицера, който ме бѣше взелъ при себе си. Пѣкъ, какво има,—азъ си изиграхъ играта и трѣба да умрѣжъ.

Иванъ Томичъ, покрѣтенъ отъ топѣтъ на заробенъ, изведнѣжъ заговори съ него мягко.

—Кажете, има вамъ не ви е било добръ?

—Не.

—Притѣснявахъ ли ви?

—Офицера, у когото ме бѣхъ настанили, бѣше великодушенъ човѣкъ. Той ме принуди да взема постилката му, нахрани ме, напои ме. Той се мене се отнесе, не като къмъ неприятелъ, но като къмъ братъ.

—Страхувахте ли се, да не би въ Русии да ви бѣде лошо?

—Не; азъ знамъ.—руснитѣ се добръ отнасятъ съ робитѣ си.

—А защо вий избѣгахте?

—Що ви влиза въ работата? Сега съмъ въ рѣцѣтъ ви,—дѣто ще рѣче, правете каквото искате! само по скоричко. По-скоричко! И лѣщо, като неудържано ридане, захрихъ въ гърлото на стария турчинъ. Той пакъ си наведе главата ниско, ниско.

—Какво ви е чакало въ бѣдѣще? Турцитѣ

на всѣкадѣ отсѣжватъ, у васъ върлува гладътъ, народътъ се вдига изъ огнищата си и бѣга. Не бѣше ли по добръ да причакате това? войната скоро ще се свърши. Вий щѣхте да се върнете въ кжцата си.

—Въ кжцата си? А гдѣ ще ми бѣде кжцата.

—Какъ гдѣ?

—Какъ ще си намѣрия семейството? на ли азъ си го знамъ! Отъ Цариградъ има порѣчване (приказъ)—всички да се изселватъ въ Анадолъ. Домашнитѣ ми сѫ ще се изселатъ. Гдѣ? какъ ще ги намѣрия азъ? Ахъ!—защо да говоря радно! Азъ направихъ това, което го считахъ за своя длѣжностъ.

—Отъ смъртъта човѣкъ не може избѣга. Каквото му е писано, то ще се и случи. Всѣки живѣе толкова, колкото му е опрѣдѣлено. И не за себе си азъ. турчина замѣлча и махна съ рѣжа.

—Вий казахте: семейство. И азъ сѣщо имамъ семейство, нѣкакъ си замислено продума Иванъ Томичъ.

—Щастливи сте, дѣто ще рѣче, вий, че сте живи и ще го видите. Щастливи сте, че не сте паднали роби.

време вѣстника, и даже много броеве съвѣжъ не получили. Ний питахме на пощата, отъ дѣто ни се отговори, че всичкѣтѣ вѣстници за селата се испрацали въ Околийскитѣ Управления рѣдовно, отъ гдѣто се прѣдавали на селскитѣ пощи.

Както се види, вѣстниците се губятъ въ канцелариитѣ на Околийскитѣ Управления или пъкъ отъ селскитѣ пощенири. Желателно е тия перѣдовности да се прѣкратятъ. Защо хората плащатъ за вѣстници и за селски пощи, кога вѣстниците имъ не идятъ рѣдовно, и пъкъ се губятъ?

Спорѣдъ една телеграма отъ София на „Хавасъ“, бюджетътъ на министерството на външнитѣ дѣла се приелъ отъ Камарата съ пълно вишегласие.

Заплатитѣ на министритѣ отъ 12,000 лева се увеличили на 18,000.

Чиновниците, които получаватъ по-малко отъ 200 лева, ще имъ се увеличатъ платитѣ на $\frac{1}{2}$ 25.

Както се вижда расходний бюджетъ, съ уголѣмяване платитѣ на министритѣ и чиновниците, се увеличава.

За издържане на Окръжнитѣ Постоянни Комисии, за които се харчаше на право отъ хазната, ще се расхвърлятъ *добавочни стотинки* на населението на всѣко окръжие.

Извѣстятъ отъ Цариградъ на *Таимъ*, че отношенията мѣжду Портата и Сърбското правителство сж малко отбѣлжати.

Послѣдното се оплаква отъ продължителни насилиня на територията му отъ страна на Турцитѣ. Портата поддържа че нищо истинно нѣма въ тия показания и се показва да вѣрва, че Сърбия, мѣчена отъ прѣкрито влияние, търси да се кара.

Шестима генерали отъ Хонведитѣ (народно отбѣление) се отстранили; тѣ сж генералитѣ Марияси, Гиспи, Георгей, Хененбергъ, Добай и Бенкьо. Всичката маджарска преса похвалява правителството, за гдѣто е zelo такава мѣрка, която прѣдава командването на по-млади и по-енергични рѣцѣ, и забѣлѣзва, че въ случай на една война, трѣба главатаритѣ да бѣдатъ въ състояние да поднесатъ всичкитѣ трудности.

— Ето именно, заради вашето семейство ви питамъ и азъ... Имате ли дѣтца.

— Турчинъ още по-ниско си наведе главата. Мълчанието трая една минута.

— Имате ли много дѣтца? Повтори питанието си Иванъ Томичъ.

— Четирички, тихо прошепна Мехмедъ бей.

— Голѣми ли сж?

— Всичкитѣ малки... Най-голѣмата е на шестъ години....

— Моето момченце — на шестъ, като че на себе си приговори майора.

— Петъ мѣсеца става, отъ какъ не съмъ я видѣлъ. Плака, когато трѣвахъ азъ. Най-малкото е на годинка. На майчинитѣ му рѣцѣ го оставихъ. Тий тамъ всички кждѣ Едрене живѣятъ. Иматъ си домакинство, лозя... Тамъ е добръ... Какво има, мисляхъ си, при менъ ще порастахъ, прѣдъ очитѣ ми... А тука тази война; — проклѣти да сж тия, които сж станали причина!... Кому бѣше нужна нашата кръвъ, шастнето на дѣтцата ни?

— Да! Кому е нужна войната? Съгласи се и Иванъ Томичъ. Всичкото ми богатство е мѣсечната заплата. Да бѣхъ ме убили, — съ какво семейството ми ще живѣе?

Распитването незабѣлазано прѣмина въ раз-

гворъ за семейнитѣ работи. Майорътъ прѣвождаше на полковника; той тѣй сжщо бѣше взелъ участие въ разговорътъ имъ.

— Кажете ми, Иванъ Томичъ, че ако той обичаше дѣтцата си, то спойно би отишълъ въ Руссия и, като се върне слѣдъ нѣколко мѣсеца, би ги въспиталъ... Нѣколко мѣсеца срокъ не е много, — дѣтцата му нищо би не изгубили отъ това.

Мехмедъ-бей печално се усмихна.

— Ако бихъ живѣлъ ни въ семействата ни знаятъ, какви сж руситѣ, тѣ спойно бихъ си останали на мѣстото и бихъ ни чакали. Щѣхъ да продължаватъ да се занимаватъ съ домакинството и да отгѣдватъ дѣтцата. А ето още нѣколко дни, — и гдѣщо има турци ще се измѣтатъ отъ тукъ. Стига само отрядътъ ви да достигне до Хединъ-кой и Едрене ще запустѣе. Ще останатъ само християнитѣ. Вий ме питаете, изведижи проговори той распалено, защо избѣгахъ азъ отъ оня добъръ офицеръ? Заради семейството си избѣгахъ. За да го спася. Да отърва жена си, дѣтцата си да запазя. Вамъ е лесно да говорите. А знаете ли, що ще бѣде сега съ тѣхъ? Жена ми отъ страхъ ще напустне и къщи, и домакинство, и градини!... Тѣхъ ще ги за-

Благодарение на новий законъ, германската войска ще бѣде, въ случай на война, увеличена съ 500,000 души.

„Газетъ *Националъ*“ казва, че значителнитѣ пожертвования, които новий законъ налага на германскитѣ народъ, сж за злощастие не само нужди, нѣ крайно необходими (припраща).

Единъ кореспондентъ на *Ендеандансъ Белжъ* се е трудилъ да узнае точното положение на двѣтъ армии, руска и австрийска.

Числото на войскитѣ въ Полша, въ мирно време, е около 125,000 души пѣхота и 30,000 кавалерия. Успѣшнитѣ усиления, които сж се извършили, въскочватъ отъ 250 до 580,000 числото на войскитѣ, помѣстени по австрийската граница. Въ единъ мѣсецъ и половина Русия ще може да располага съ една армию отъ 1,000,000 души, нѣ употребяването нѣкъ ще бѣде невъзможно въ една страна почти напълно лишена отъ житица и жельзници.

Австрия, напротивъ, притежава, по тая страна, една твърдѣ пълна мѣрка отъ стратегически жельзни житица; тя нѣма никакъва мѣжнотия да съсѣдоточи, въ едно кратко време, 30 дивизии пѣхота и 10 дивизии кавалер. т. е., като се смѣта пѣхотната дивизия по 15,000 а кавалерийската дивизия по 4,000, до 450,000 пѣхота и 40,000 кавалерия. Австрийската войска въ петнадесетъ дни ще се въскочи чрѣзъ успѣшни усиления на 1,000,000 хора.

Сядятъ по това, че Австрия ще може, сама, да удържи връхъ надъ Русия. Освѣтъ това, организационни планъ на германската войска прѣдвизда, въ случай на война, нуждата да се подпомогне съюзната армия. Даже ако Франция влѣзе въ дѣйствиене, германската войска може да отдѣли, тозъ-часъ, 150 до 200 хиляди души, за да се притече на помощъ на Австрийцитѣ.

ДОШИСКИ.

Кюстендилъ, 1 Декември 1887 г.

Г-не Редакторе!

Вамъ Ви е извѣстно, че отъ нѣколко време

грабятъ нѣкой гъркъ или ерменецъ. Сама тя съ дѣтцата си ще отиде въ Цариградъ. Тамъ правителството не може ѝ помогна: отъ гдѣ ще вземе пари? Съ стотини хиляди семейства сж разорени сега у насъ. Ще я прѣкаратъ на Азиятския брѣгъ, въ Скутари, и ще я забравятъ тамъ. Какво ще прави? Ще остане само една леснина: дѣтцата ми сж здрави, хубавелчета. Ще ги продаде въ чуждитѣ харемъ и горкитѣ скоро ще забравятъ даже името на татка си... Ще отрастихъ тѣ — момчета, за да си останатъ прѣвъ цѣлия животъ само слуги, момчета — ще да ги продадатъ на нѣкой богатъ старецъ въ Алепъ или въ Дамаскъ.

Жена ми — ще потъжи, ще потъжи и сама въ нѣкой харемъ ще иде... Ще се върне азъ слѣдъ година, — що ще намеря? нито дията на дѣтцата си, а жена ми никой не я и чувалъ. Отъ домакинството ми и чуканъ не ще остане, а въ къщата ми другъ ще се раснореджа. Вий казвате, защо съмъ набѣгълъ? Защото тяга ме мѣчеше... Азъ цѣла нощъ плакахъ прѣди да се рѣшихъ да избѣгамъ. Знаяхъ, че отивамъ на смъртъ. Плакъ не е ли все едно сега — да живѣя или да умрѣ... Ако бихъ сполучилъ, — отървалъ бихъ дѣтцата си; но не ми повърви, — ще умрѣ... Всѣкий день

насамъ, в. „Свобода“, органа на днешното правителство, регистрира антрифѣлета и доноси съ пзвѣмѣрно злобно и почти диво съдържание относително тукашния окр. управителъ В. Райновъ. Не е безъ интересъ да Ви прѣдамъ впечатленията, които тѣзи доносъ и разсѣждения на редакцията по поводъ на тѣхъ произвождатъ тукъ между гражданитѣ.

Г. Райновъ се обвинява, че взема мѣрки и енергически настоява за междуселскитѣ житица, които въ това окръжие сж въ най-лошо положение, и въ това отношение много пѣщо до сега се направи и още повече се очаква, защото селянитѣ сами вече обръщатъ внимание на съобщението и често жити сме виждали селяни да молятъ администрацията да имъ помогне въ трасирането на нѣтъ и да имъ даде ржководителъ въ правянето му. За това нѣщо се обвинява г. Райновъ, едвали не тѣй, както нѣкой най-злонамеренъ и злосторенъ държавенъ неприятелъ. Обществението мѣмне пъкъ е готово да въздигне до небеса сжщия този Райновъ за тази му дѣятелностъ.

Обвинява се г. Райновъ въ това, че той държалъ да укаже кждѣто трѣбва, че единъ бившии съдържателъ на публиченъ домъ нападилъ въ священната ограда на Народното Събрание. Дадохъ му да разбере, че за тази негова дръвостъ ще бѣде отчисленъ, а той не ще и да знае. Тая постѣнка извади на явѣ една такъва черта въ характера на г. Райнова, която е въ състояние да го увѣковѣчи въ паметта на всички здравомислящи хора. Въ София се мръщятъ и гниятъ отъ злоба, а тукъ и дѣтцата разбиратъ високото и благородно пожертвование на отдѣлната личностъ за доброто на цѣлъ единъ народъ.

Обвиняватъ го, че употребилъ държавната литография за литографиране въпросното писмо, а забравятъ историята на държавната печатница... У насъ това обвинение възбужда смѣхъ.

Нѣма кждѣ насъ мукающа, господа, нѣма. У насъ искатъ *работа*, а не шамърмаляци и за това именно г. Райновъ е на върха на славата си. Ако Кюстендилското окръжие има да помни отъ цѣлъ сонмъ управители нѣкого, то той ще бѣде г. Райновъ. Хората бѣхъ жадни за една честна, дѣятелна и *независима* душа, която да завземе този важенъ постъ и сега тѣ я иматъ. Всѣкий день испрѣваря очакванията нѣтъ.

— Ето именно, заради вашето семейство ви питамъ и азъ... Имате ли дѣтца.

— Турчинъ още по-ниско си наведе главата. Мълчанието трая една минута.

— Имате ли много дѣтца? Повтори питанието си Иванъ Томичъ.

— Четирички, тихо прошепна Мехмедъ бей.

— Голѣми ли сж?

— Всичкитѣ малки... Най-голѣмата е на шестъ години....

— Моето момченце — на шестъ, като че на себе си приговори майора.

— Петъ мѣсеца става, отъ какъ не съмъ я видѣлъ. Плака, когато трѣвахъ азъ. Най-малкото е на годинка. На майчинитѣ му рѣцѣ го оставихъ. Тий тамъ всички кждѣ Едрене живѣятъ. Иматъ си домакинство, лозя... Тамъ е добръ... Какво има, мисляхъ си, при менъ ще порастахъ, прѣдъ очитѣ ми... А тука тази война; — проклѣти да сж тия, които сж станали причина!... Кому бѣше нужна нашата кръвъ, шастнето на дѣтцата ни?

— Да! Кому е нужна войната? Съгласи се и Иванъ Томичъ. Всичкото ми богатство е мѣсечната заплата. Да бѣхъ ме убили, — съ какво семейството ми ще живѣе?

Распитването незабѣлазано прѣмина въ раз-

Относително последната телеграма на пълноколю Шумненски граждани, напечатана въ 104 брой на в. „Свобода“, азъ ще се постарая да Ви прѣдамъ онова, което той ми каза, когато му прочетохъ въпросната телеграма (той не чете „Свобода“ никога).

Ето неговата дума:

„Ни най-малко не се смутихме отъ телеграмата на смѣсенитѣ по народностъ *седемъ* души Шумненски граждани, напечатана въ правителствения вѣстникъ. Ето защо: лично познаваме що за безхарактерни лица сж подписавшитѣ, отъ които нѣкои сж и образцови пияници. Азъ имамъ на рѣцѣтъ си прѣписи на заявленията и телеграмитѣ до Министра на Вжтрѣшнитѣ работи и до Регентството по поводъ на безвърѣменното ми смѣняване отъ Шумненския окръгъ. Въ тия протестации бившитѣ двама народни прѣдставители, които сж и подписали сега въпросната телеграма, тѣй се отзоваватъ за моята личностъ и за моята дѣятелностъ като Окръженъ Управителъ, щото чуждѣ челоуѣкъ, непознатъ съ партизанскитѣ вълнувания у насъ, би ме считалъ за единственъ достоенъ и способенъ Окръженъ Управителъ въ цѣлото княжество. Както тогава, така и сега, азъ не придавамъ никаква важностъ на тѣхнитѣ сухи гюрюлтии, защото добръ познавамъ себе си, та и каква оцѣнка може да се очаква отъ хора, които сж безграмотни и пишатъ даже частнитѣ си търговски писма по прошенонисци и даскали? Подписавшитѣ се сж отъ рода на тѣзи Божи твари, които за грубия матерпаленъ интересъ, сж готови да продадѣтъ родителитѣ си и да намѣнятъ на отечеството си. Смѣшно е, слѣдователно, като претендиратъ за политически убѣждения и да се прѣпорѣчватъ за неуморими дѣлци по общото дѣло. Ако тѣ сж издигнати за сега въ очитѣ на своитѣ еснафи, то това се дължи на смутнитѣ обстоятелства, които отечеството ни проживѣ, или, на на личното познание на Петра или Павла.

Азъ ми се струва да познавамъ пд-добрѣ населението на Шумненския окръгъ, защото специално го изучавахъ; твърдѣ много съмъ привързанъ къмъ това население, на вѣрвамъ, че и то е не пд-малко къмъ мене, защото то е първото върху което имашъ щастieto да изучавамъ нашето политическо, социално и икономическо положение въ най-разбърканитѣ врѣмена и кризи. Слѣдователно, не вѣрвамъ, че ще се намѣрѣтъ погѣ дванадесетъ души отъ цѣлата шумненска огодина, които съ подкупъ даже би се съгласили съ капризнитѣ и злобнитѣ нападения върху личността ми отъ седемтѣ мерзавци. За това, азъ съмъ пълно спокоенъ въ свѣстѣта си и имамъ доброто расположение на духа си.

Въ отговоръ на третѣ пункта въ телеграмата пмѣ ето какво отговори:

1) Прѣзъ 1878—80 година Герчо Ранчевъ е съдържалъ позоренъ домъ въ града Шуменъ на площада „Араста“ въ дома на Никола Шаикалията и е търгувалъ съ жени. Това ще се разясни добръ, когато обвиняемия ме заведе прѣдъ правосъдието, гдѣто само съ 47 души свидѣтели, честни шумненски граждани, ще докажемъ кльветничеството си.

виждахъ смъртта прѣдъ себе си и привикнахъ да я глѣдамъ въ лицето спокойно. Страшно е, че тий ще бждѣтъ безпомощни, гладни, нещастни... Страшно е, че е близо вече, — а не можъ да ги спася.

И стария турчинъ, като си надвѣс главата на ржката, заридъ прѣдъ смжтениѣ офицери. (Слѣдва).

2) Неотказвамъ, че Герчо Ранчевъ е билъ образецъ дѣецъ въ най-критическитѣ врѣмена на отечеството ни, нѣ отъ категорията на ония, които само въ *мжтно врѣме знаятъ да ловятъ риба*. Той и при свалянието на бившия князь е държалъ рѣчь, че *фактътъ си е фактъ*, и при идванието на Каулбарса е стѣмилъ отчаянъ протестъ и въ врѣмето на Радославола е билъ горѣщъ защитникъ, както и сега е най-добъръ привърженикъ на днешното правителство. Той е, слѣдователно, съ широка свѣстъ, или пд-добръ безъ свѣстъ, отъ рода на онѣзи горѣщи патриоти, които умѣятъ да се помиряватъ съ всѣко положение и да не понадатъ въ рѣдоветѣ на опозицията.

3). Нека Шумненскитѣ граждани да говорятъ за себе си, до колко сж тѣ възмущени отъ доношенията ми и отъ заблуденитѣ *свѣданията*, а пѣкъ подписавшитѣ въпросната телеграма нека се удивляватъ, чудятъ и питатъ, защо азъ още занимавамъ важния постъ окръженъ управителъ, който постъ за нищо не може да поколебае моитѣ политически убѣждения и да ме заставя за лична облага да имъ измѣнявамъ споредъ обстоятелствата въ врѣдѣ на интереса на повѣренното мѣнъ население. Не можъ да спекулирамъ съ високото си положение, както това го правятъ нѣкои отъ рода на подписавшитѣ се и да търгувамъ съ общественото мнѣние за свои личенъ интересъ на истинскитѣ либерали и патриоти, каквито сж групирани около в. „Народно Съзнание“ Шумненски младежи.

„На редакционната гарнитура отговарямъ: Силно се възмущавамъ, гдѣто тя, тѣй злобно иска отчислението ми за единъ съдържателъ на публиченъ домъ, което, ако стане, несъмнено че ще се *гарантира* едно царствование на безхарактернитѣ личности въ провинцията, което ще удуми гласа на честнитѣ хора, ще увѣличи негодуванието имъ и ще узурпира гражданскитѣ и политически права на данъкоплатцитѣ. Г. г. редакторитѣ не трѣбва така легко да се произнасятъ за моята дѣятелностъ. Азъ имамъ началство. Окръжнитѣ управители можѣтъ да се даватъ въ сждѣ и сждѣтъ само може да се произнесе, кое е кльвета и кое е истина, а не тѣ, когато се расхождатъ *à la bras* съ съизменника си Герчо Ранчева.

„На втория въпросъ ще отговоря, каза той, когато научъ въпроса за право на *собственностъ* на *държавни лигатурии, ектографии, печатници*, въ които можѣтъ да се печатѣтъ насквилп.“

Такива честни, патриотически и независими натурп, уви! у насъ неможѣтъ да вирѣятъ. Тѣ сж осждени на смъртъ. Подлото, високото, калното, свирчовското, то сжществува, вирѣе и се покровителствува.

Нпе се обръщаме къмъ Господина Стамбулова и го молимъ въ името на онѣзи святи и тѣй побѣдоносно отстоявани блага за нашето отечество да ритне всѣкакви Герчо-Ранчевци и всевъзможни крикуни—патриоти и да подаде ржка на честното и неразваленото, иначе, ние му прѣдсказваме такъвъ грѣменъ ударъ, какъвто той умѣе да нанася на вълкашнитѣ ни врагове.

Д.

ТЕЛЕГРАММИ.

—СОФИЯ, 4 Декември. Вчера една колективна нота се подаде отъ дипломатическитѣ агенти, освѣтъ германскитѣ, съ която се оплакватъ за перѣдовности станжли по пощата. Правителството не е още отговорило, нѣ въроятно е че въ отговора си то ще поиска до-

казателства, за да пазначи една сериозна анкета.

—СОФИЯ, с. д. Всичкитѣ скухове за нѣкакво измѣнение въ Министерството сж безосновни.

—СОФИЯ, с. д. Напротивъ на нѣкои зломысленни слухове, въ Сѣфия и провинцията владѣе пълна тишина.

—СОФИЯ, 5 Декември. Както вчера прѣд-виждахме, въ отговора си на колективната нота на дипломатическитѣ агенти правителството казва, че то всѣкога се е старало да успори рѣдовността на пощенската служба въпрѣки мжчотиитѣ за прѣнасяние, и че то всѣкога е пазило неприкосновенността на кореспонденцията. Правителството иска осязателни доказателства за да пазначи анкета, намѣри и и накаже виновнитѣ.

—СОФИЯ, с. д. Спорѣдъ вчерашната телеграма, многобройни телеграфически запитвания искагъ изяснения за претендиранитѣ смущения, които били избухнали въ Сѣфия и провинцията.

Въ тия зломысленни слухове виждатъ ржка на тия, които прѣслѣдватъ България, и най-много на тия, които искатъ да попрѣчѣтъ за сключаване на проектиранитѣ отъ правителството заемъ.

—БЕРЛИНЪ, с. д. Императора прие, тая сутрина, князь Вилхелма, маршалъ Молтке, генералъ-лейтенантитѣ контъ Валдерсе, Албедилъ и министра на войната, генералъ Бронсартъ де Шелендорфъ.

—ПРИСЪ, 6 Декември. Спорѣдъ много днешни адресирани отъ Виена и Берлинъ на в. *Фигаро*, положението зема едно заплашително обръщение.

Австрия ще направи единъ заемъ отъ 200 милиона флоринта.

—ВИЕНА с. д. Единъ свѣтъ се държа по пладнѣ у императора. Присѣтствува г. Тиса, както и военний министръ контъ Виландъ-Рейдъ и двамата министри на народната защита. Слѣдъ свѣтъ, г. Тиса се свѣщава съ контъ Капони.

—ЛОНДОНЪ, 7 Декември. *Таймсъ*, като говори за едно урѣждане мѣжду Австрия и Россия, урѣждане което ще има за основа напушанието на князь Фердинанда отъ Виенскитѣ кабинетъ, казва, че всичката мжчотия за споразумѣние се състои въ пазирание на единъ наследникъ, който да бжде приетъ отъ всичкитѣ сили.

Виена, 7 Декември. Една мѣстна кореспонденция претендира да е приела една шифрована депеша, която извѣстявала, че едно революционно движение избухнало въ Петербургъ, и че Царя билъ даже раненъ.

Тукъ не се знае обсолютно нищо, което да е отъ естество да потвърди тая новина.

БЯВЛЕНИЯ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

В. Хр. Радославовъ,
докторъ на правото,

Обявява, че приема да води и защитява разни дѣла прѣдъ сждилищата въ столицата Сѣфия.

(3—4).

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Г-ну М. В. въ г. Ловичъ. Пратени-тѣ Ви 20 лева получихме. Крайно Ви благодаримъ

И ний съзнаваме това, що забѣлѣзвате, нѣ що да сторимъ. . .